

זמני כניסת ויציאת השבת לפי אופק ירושלים ומעלה אדומים:

19:04 הדלקת נרות
20:19 צאת השבת
21:07 ר"ת

שיר ליום השבת

סיפר הרב יעקב גלינסקי זצ"ל:

הגיע אלינו לישיבת חדרה מדען.

הציג עצמו, הוא מהטכניון.

נעים מאד, הוא בא להתווכח.

שמעתם? בא מחיפה לחדרה, כדי להתווכח.

"על מה רצונך להתווכח?"

"על הדת", אלא מה.

שאלתי: "באיזה תחום אתה עוסק?"

"אורונאוטיקה", משהו בתחום חקר הטיסה.

אמרתי: "אם אביע רצוני להתווכח עמך בשטח זה, מה

תאמר?"

אמר: "זה לא רציני".

"למה?"

"כי אתה חסר מושגים בסיסים".

מחיתי: "למה אתה אומר כך, אמנה לך ברגע זה חמישה

מושגים ממקצועך".

צחק: "זה לא מדע, זה דקלום. אינך יודע מה פשר

המושגים הללו לאשורם. אינך בר יוכוח בשטח זה".

"אמת", אמרתי, "אני מסכים אתך. אבל תבין, שבאותה

מידה אינך בר יוכוח ביהדות.

זה השטח שלנו, ואתה תלוש בו!"

התקומם: "למה אתה אומר לי כך, יש לנו מושגים!"

אמרתי: "חגים, לדוגמה?"

אמר: "חגים, לדוגמה!"

אמרתי: "ומה מושגך, שבפורים מתחפשים, ובחנוכה

אוכלים סופגניות. בפסח גונבים אפיקומן ובשבת

זורקים אבנים?"

זה רציני. שב ותלמד שנתיים-שלוש, ונתווכח..."

נסתמו טענותיו, אבל למעשה דחיתיו בקש. כי לא

שנתיים ושלוש ולא עשרים ומאתיים, אם יהיה אלף

שנים לא יעלה ויגיע לתכלית מצוה אחת עד עומקה

ושורשה -

עם מי הוא רוצה להתווכח עם בורא עולם!?"

אמר לי אחד: "הרב גלינסקי, בוא ונעשה פשרה בעניין

השבת" -

ידוע 'משכיל' אחד הקניט את המלבי"ם: "אולי ימצא

עבורי הרב דרך הלכתית לעישון בשבת?"!

ענהו: "מוכן אני להתיר לך לעישון בשינוי"

התעניין: "הכיצד?"

והסביר: "שהאש תהיה בתוך הפה"...

עניתי לאותו אדם: "ראה, השבת אינה שלי, ואיני מוסמך

להציע פשרה. אבל זאת אעשה ברצון:

אוכל להתפלל עבורך שהקב"ה יעלה אותך אליו ותוכל

לדבר אתו ישירות על הנושא.

למתי נקבע, לשבוע הבא?!"

לא יודע למה, ירד מהנושא.

(הגהדת)

מאורה של הפרשה

"כי מי גוי גדול אשר לו א-לוקים קרובים אליו כד' א-לוקינו בכל קוראינו אליו"

זכינו להימנות על עם מיוחד, עם אשר הוא גוי גדול ואשר זכה ב"א-לוקים קרובים". והנה, אין א-לוקים כמלך בשר ודם, שכן מלך בעולם הזה, גדול וטוב ככל שיהיה, מסוגל לשמוע ולענות רק כאשר קרובים אליו ויש באפשרותו לשמוע את הבקשה. יותר מכך, אפילו בן המלך, אשר אביו בוודאי רוצה רק בטובתו, אינו יכול להיעזר במלך, אלא רק כאשר נמצא הוא בקרבתו.

אך הקב"ה קרוב אל עמו לא רק כאשר קרובים אליו, אלא גם כשהם רחוקים, "בכל קוראינו אליו", תמיד אפשר לקרוא לו, ותמיד הוא ישמע.

הגמרא מספרת שבבית מדרש אחד בבבל הסתובב נחש עם שבעה ראשים, וגרם לפחד נורא לכל הרואים אותו.

באחד הימים הגיע למקום רב אחא בר יעקב, ואב"י יעץ לתושבים לא להזמין אותו להתארח בביתם אלא לתת לו לישון אך ורק בבית המדרש, על מנת להפגיש אותו עם הנחש המאיים.

רב אחא, שלא ידע דבר אודות נחש זה, ישן בבית המדרש, וכאשר יצא הנחש והתגלה לפניו, הוא החל להתפלל. עם כל תפילה וקריאה שעשה, נפל אחד מן הראשים של הנחש, עד שנפל הנחש כולו ומת.

בבוקר שאל רב אחא מדוע זימנו אותו למצב כזה, אשר גרם לו לבזבז זכויותיו?

מקשה המהרש"א: מדוע, באמת עשו לו זאת, הלא אין סומכין על הנס?

ומתוך, שהתפילה איננה נס שמתרחש אלא טבע הבריאה הוא שהתפילה נענית, לפיכך זימונו של רב אחא לאותו המקום לא נחשב בעיני האנשים שם למצב סכנה, שרק בנס אפשר להיחלץ ממנו.

ורק רב אחא, שאחז בענוותנותו, שתפילתו איננה תפילה, סבר כי נכו לו מזכויותיו בשל הנס הגדול שהתרחש עמו.

כמה עלינו להודות על שטבע הקב"ה בעולם מציאות מיוחדת כזו של תפילה אשר יוצרת מציאות חדשה בבריאה וגורמת לנו לקשר בלתי מוגבל לד'!

(נמתק האור)

נקודה למחשבה

גרוש ספרד היה אחד מן החורבנות הגדולים שעברו עלינו. אלפי אנשים, נשים וטף עזבו את הכל מאחוריהם והלכו לגלות בערום ובחוסר כל, ביניהם היו עשירים גדולים שהיו ברום המדרגה, ואף שעמדה לפניהם האפשרות לרדת למחתרת ושם לשמור את התורה, מאחר ולא היתה זו הצורה הנכונה לשמירת התורה ומצוות - הם העדיפו לעזוב הכל אחריהם ולצאת לגלות.

אחד המעשים המופלאים שהתפרסמו מאותה תקופה, הוא על אותו יהודי שנמלט עם אשתו וילדו מן האינקוויזיציה הספרדית, ובספינה קטנה על פני ים גועש הגיע לאי סלצי אחד. בא הברק והרג את אשתו, באה סערה והשילה את ילדו לים.

לבדו, ערירי כאבן, ערום ויחף, ידיו שלוחות אל הא-לוקים, המשיך היהודי לילך בדרכו על אי הסלעים השומם.

לפתע פנה אל הא-לוקים וכה אמר:

"ריבון העולמים! נמלטתי לכאן כדי שאוכל לעובדך באין מפריע, לקיים את מצותך ולקדש את שמך בעולם. בניסיונות רבים העמדתני על מנת שאטוש את דתי -

ברם, מודיע אני לך א-לוקי וא-לוקי אבותי:

יכול אתה לדכאני, יכול אתה לקחת מעמי את היקר לי והטוב לי ביותר בעולם, יכול אתה לייסרני עד מוות - אני תמיד אאמין בך! יהודי אני ויהודי אשארו!

לא בכדי מבקש הקב"ה: "נחמו, נחמו עמי". זו אהבה איתנה בין אב לבן!

נא לשמור על קדושת הגליון. אסור לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה.

הצלחה ברז"ג: יוזמת העלון נעה שלו. מש' מרצי. מש' רענן. מש' יונה. מש' צבי. מש' נדף **זווג הגון:** אורית יהודית, יעקב משה, ויוסף בני מרים דבורה פנינה. **רפ"ש:** מיכל בת מרים דבורה פנינה **לע"ג:** הגר"ע יוסף בן גורגריה זצ"ל. ששון בן מסעודה זצ"ל. חילוה בת מרים ז"ל הלל בן יעל אסנת.

בברכת שבת שלום!

עריכה: משפחת שמעיה

לעי"ג אבינו הר"ר אילן סבח בן סניורה ז"ל

להקדשת העלון ולהשתתפות בהפצתו: 054-8403899

מלאכת לש המצר

✪ ערבוב מוצק עם נוזל
הרוצה לערב קמח מצה, פרורי לחם, פרורי עוגה וכדומה עם גבינה או כל חומר נוזלי אחר -
לדעת מרן: אפילו אם תוצאת הערבוב תהיה בלילה עבה, צריך שינוי באופן הערבוב (דהיינו שיערבב שתי וערב).
ואם יעשה בלילה רכה, צריך שינוי באופן נתינת החומרים מיום חול, ואם אין לו סדר קבוע ביום חול ישנה בצורת הערבוב.
לדעת הרמ"א: אם יעשה בלילה עבה אין להתיר אפילו בשני שינויים אלא במקום צורך גדול או מצווה.
ואם יעשה בלילה רכה יעשה בשני שינויים.
דעת הבן איש חי והכף החיים: כדעת הרמ"א.
✪ ערבוב דברים נפרדים ללא תוספת נוזלים
מותר לערב דברים יבשים מופרדים, כאשר לא מערבים בתוכם נוזל. ולכן מותר לערב אבקת קפה עם סוכר או לערב בין מיני תבלינים יבשים שונים וכדומה, כל עוד לא מוסיפים לתערובת נוזלים, והתערובת אינה נעשית כגוף אחד מדובק.

(אור ההלכה)

"את ד' אלוסקי תירא"

'לרבות תלמידי חכמים' (רש"י).
פעם אחת הגיע ה'חזון איש' לבקר את הרב מבריסק זצ"ל בביתו. דיברו שני הגדולים בדברי תורה ובענייני ציבור נחוצים.
אחר קם ה'חזון איש' ללכת, ופסע לאחור כשפניו אל הרב מבריסק, מפני כבודו של הרב - כפי שעושים כשיוצאים מבית הכנסת.
לאחר שיצא, אמר ה'חזון איש' למלווי: "רוח הקודש יש פה, בבית הזה". כאשר סיפרו על כך לרב מבריסק, אמר: "וכי לא תהיה כאן רוחה הקודש?! והרי ה'חזון איש' היה כאן!"

למה הדבר דומה?

לכפרי אחד נולדה בת. מיד החל לדאוג לצבור כסף לנדונייתה. הוא היה קובץ על יד ומשהיה מזדמן לו שטר כסף חדש היה מטמינו. סוף סוף הגיעה לבתו עת דודים. עמד והוציא את מטמון השטרות והתחיל מסובב על החנויות כדי לקנות לבתו צרכי הנישואין.
ברם למרבה תימהונו סרבו הסוחרים לקבל את שטרותיו. נמלך בלבו והלך לבנק ממלכתי לפרוט את השטרות.
משבא לבנק, התייצב בתור ובינתיים הסתכל כיצד הפקידים מטפלים בלקוחות שעמדו בתור לפניו.
ראה והנה אנשים מפקידים או מחלפים שטרות כסף, שמהם רבים בלויים ומטושטשים ומהם גם קרוצים לשניים.
אמנם הפקידים גערו באנשים אלה על שלא השגוהו כראוי על שטרות המלוכה שישמרו בשלמותם, אבל למעשה, לאחר שבדקו את קרעי השטרות ומצאום מתאימים, הדביקום יחד וקיבלו אותם בערכם. חשב הכפרי בלבו: 'אם שטרות קרוצים ובלויים אלה מתקבלים, על אחת כמה שטרותי שלי, שהם חדשים ושלמים, בוודאי יתקבלו'.
ברם לתדהמתו, משהגיש את השטרות לפקיד, סרב הלה לקבלם. החל הכפרי מוחה וצועק: "את השטרות הבלויים קיבלתם, ואילו את שטרותי השלמים הנכם מסרבים לקבל! מה פסול מצאתם בהם?"
השיבו לו: "שטרותיך, גם אם כי שלמים ויפים הם, אבל כבר עבר זמנם והמלכות פסלתם. ואילו שטרותיהם של האחרים, אם כי בלו ונטושטשו מרוב שימוש, אבל זמנם לא עבר ובתוקפם הם עומדים..."

חיוב 'קריאת שמע' מוגבל לזמנים מסוימים דווקא, כדברי רש"י "זמן שכיבה וזמן קימה" - ולא לאחר מכן.
רבי שמעון שקופ זצ"ל אמר פעם לתלמידיו:
אפילו אדם שאחר לקרוא קריאת שמע מסיבות טובות, למשל: שלמד עד קרוב לאשמורת הבוקר, ומשום כך אחר לקום, אינו נוהג כשורה. אדם כזה, משול למי שאוכל את כזית המצה של פסח בחג השבועות, או מקיים את מצוות ישיבה בסוכה בחג החנוכה.
אמנם, יתכן שכוונתו רצויות הן, ונימוקיו צודקים - אך מכל מקום, את מצוותיו של הבורא יתברך הוא לא קיים.
והחפץ חיים אמר: גם המאריכים בהכנותיהם בלימוד ובכוונת הלב כדי שתהיה תפילתם מקובלת ומרוצה יותר, אם בגין כך מאחרים הם את זמן התפילה יצא שכרם בהפסדם.

(ומתוק האור)

"ונשמרתם מאד לנפשותיכם"

לפני כעשרים שנה ארע אסון בבני ברק. אמא ושלושת ילדיה, נהרגו בתאונת דרכים.
נצרכה אסיפת התעוררות בכיכר ברטנורא, **ורבי נסים קרליץ** דיבר שם דברי התעוררות אודות החובה המוטלת על כל אחד מאתנו לציית לחוקי התנועה.
בתוך דבריו אמר:
"אם אנחנו, הרבנים, היינו קובעים את חוקי התנועה, היינו מחמירים עוד יותר, ולכל הפחות צריכים לשמור את חוקי התנועה הקיימים!"
ועל ה**רוגצ'ובר זצ"ל** מספרים, שכשהיה נצרך לחצות כביש (וכמה מכוניות כבר היו בזמנו...) לא היה חוצהו עד שהמכונית האחרונה היתה נעלמת מהאופק.
וכשנשאל על מה ולמה הקפדה זו, הסביר, כי עבירה על "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" היא עבירה שאי-אפשר לעשות עליה תשובה. אם אדם לא נשמר וחלילה נהרג - זהו מעוות שלעולם לא יוכל לתקון, לכן נדרשת זהירות מופלגת.

(ומתוק האור)

"רק הישמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים"

אזהרה מיוחדת הזהירנו הקב"ה מפני שכחת מעמד הר סיני, הברקים, הקולות והדברים שנאמרו שם, והורה לנו שהדברים צריכים להיות חקוקים היטב על לוח לבנו.

באחד הימים פגש **רבי אלחנן וסרמן זצ"ל** את ה**רוגצ'ובר זצ"ל**. שאל אותו ה**רוגצ'ובר**: "מה כבודו עושה?"
"לומד עם ילדים", ענה לו רבי אלחנן.
"היכן?"
"בישיבת ברנוביץ".
"ומה חידשתם?"

בתשובה נענה רבי אלחנן ואמר לו חידוש מסוים שחידש.
"בארבעים שנה לא חדשתם כלום?! התפלא ה**רוגצ'ובר**.
נסה רבי אלחנן להבין את כוונתו, עד שנזכר, כי אכן, כארבעים שנה קודם לכן פגש בו ואמר לו בדיוק את אותו חידושו!

(ומתוק האור)

"את ד' אלוסקי תירא"

ראש ישיבת היכל התורה הרב **קושלבסקי שליט"א**, היה נוסע פעם בשנה לאיטליה למטרת איסוף כספי צדקה עבור הישיבה.
בשנה מסוימת כשהגיע לדרוש, ונתלו מודעות בבית הכנסת, כראוי לדרשת תלמיד חכם שהגיע זה עתה לעיר, ניגש אליו יהודי עם זקן לבן סמוך למועד דרשתו, וביקש ממנו לעלות ולדבר לציבור לפני הרב. הרב נתן את הסכמתו, והזקן עלה לדבר וירד לאחר שעה ורבע, כשהאנשים גוררים את ה'סטנדרים' שלהם להסב את תשומת לב הדרשן למצוקת הזמן...

במצב זה עלה הרב קושלבסקי לדבר, וביודעו את המצב, פתח עם מאמר חד"ל:

"שמעון העמסוני היה דורש כל 'אתים' שבתורה. כיון שהגיע ל'את ד' אל-וקיך תירא' - פרש". כלומר עזב את כל מילות ה"את" שדרש.
"אמרו לו תלמידיו: 'רבי, כל 'אתים' שדרשת מה תהא עליהן?' אמר להם 'כשם שקבלתי שכר על הדרשה, כך אקבל שכר על הפרשה'".
"גם אני", סיים הרב, "כל שנה נטלתי שכר על הדרשה, השנה ברצוני ליטול שכר על הפרשה", וירד מהבמה.
ובאותה שנה סכום הכסף שנאסף לישיבה היה כפול..."

(ומתוק האור)

"ואהבת את ד' אלוקיך"

הסבא' מרדושיץ זצ"ל התארח בצעירותו באכסניה פלונית, ובעלת הבית הגישה לפניו תבשיל של פלפלים ממולאים, והתעניינה אם הוא אוהב פלפל ממולא.
נענה הרבי ואמר: "את ד' אני אוהב, ופלפלים אני אוכל..."
דהיינו: כל הצרכים הגשמיים אינם שייכים כלל למושג 'אהבה'. אוכלים משום שצריך וישינים משום שצריך, ולא מפני ש'אוהבים' לאכול או 'אוהבים' לשון.

(ומתוק האור)

כל רגל הוא יחיד, ולא יחיד שני, לא יוכל להשלימו לכולה.

(ומתוק האור)

רבי נחמן מברסלב זצ"ל מספר ב"סיפור מעשיות":

באחת העיירות התגורר יהודי מכניס אורחים גדול, ממש בדרכו של אברהם אבינו ע"ה, עוברי אורח יכלו להיכנס אליו לאכול ולשתות שלש ארוחות ביום.

הגיע לעיר אורח. הוא שמע על הכנסת האורחים הגדולה שבעיר, ולא ידע את הכתובת. אמרו לו היכן ללכת, הלך וטעה טעות קטנה, במקום לדפוק בבית החמישי שברחוב, דפק בבית הרביעי.

"מה יש לאכול?" התענין.

"אתה רוצה לאכול? קודם כל עליך לעבוד בשביל זה, כי לא אוכלים סתם כך" השיב לו בעל הבית.

"בסדר, איזו עבודה?"

האיש הראה לו את הגינה הגדולה שמאחורי הבית: "כבר שנה לא ניקיתי כאן. קח כלים, מעדר ומגרפה, תעבוד שעתים".

האורח היה תשוש מהדרך, אבל מה יכול היה לעשות, הוא רעב. בלית ברירה, טרח ונקה.

כאשר סיים בא לבעל הבית: "סיימתי תראה".

"איזה יפי, עבודה יפה עשית?"

"נו..."

"מה נו?"

"אוכל..."

"אוכל אתה צריך? לך לבית הסמוך, תדפוק בדלת, יפתחו לך, שם מוכן לך אוכל בשפע, תאכל ותשבע".

יצא מיד לבית הסמוך, ראה מה מתרחש בו.

ליד שולחן גדול יושבים יהודים ועל השולחן מונח מכל טוב, אוכלים ושותים.

התיישב והחל לאכול.

באמצע הסעודה שאל את השכן שלו מימין:

"כמה שעות עבדת בשביל לאכול פה?"

"עבדתי?! לא עבדתי כלום!"

"הוא מתבייש לספר שעבד" חשב האורח לעצמו.

שאל את השכן מצדו השני: "כמה זמן אתה עבדת כדי לקבל את מנת האוכל?"

"איזו עבודה?! פה לא עובדים, פה אוכלים. כאן הוא בית של הכנסת אורחים כפשוטה".

ואז סיפר להם את מה שעבר עליו שנאלץ לעבוד ולנקות גינה שלמה.

אמרו לו היושבים בשלחן: "ר' איד, לא דפקת בכתובת הנכונה. אם היית דופק בדלת הנכונה,

היית חוסך מעצמך את העבודה המיותרת..."

הקב"ה מתאווה לתפילתם של ישראל.

הוא רוצה שידפוקו במקום הנכון, מה קורה? בטעות דופקים על הדלתות הלא נכונות,

ומבקשים: "אולי תעשה משהו למעני".

כך מתאמצים לשווא.

"אל תבטחו בנדיבים בן אדם שאין לו תשועה."

"בטחו בד' עדי עד".

פשוט דפקת בדלת אחרת, לכן אתה עובד כפלים. יש להיזהר לא לאבד את הכתובת.

להגיע למקום הנכון ולדפוק בדלת הנכונה: אל ד' יתברך.

הפתגם השנון

הפסטיג'י האלה אן הקוסי הכל השדמנות, האפסטיג'י האלה השדמנות הכל קוסי...

רכוש הזולת

על רבי מאיר מפרימישילן זצ"ל מסופר, שפעם התארח בשבת קודש בעיירה פלונית, בבית אחד החסידים - יהודי אמיד.

ביום שישי הסתכל הרב על פריטי החדר שלו וגם נעמד בחלון והביט לכוון אורות הסוסים. פנה הרב ואמר לגבאי: "תקרא בבקשה לבעל הבית, רצוני לדבר אתו על משהו".

בעל הבית בא, אמר לו רבי מאיר: "הייתי רוצה לבקש ממך משהו".

"מה שהרב'ה יבקש".

"תראה, שם באורווה עומד בפינה סוס, הייתי רוצה את הסוס הזה במתנה..."

"אוי רב'ה, דווקא את הסוס הזה? אני מוכן לתת גם שני סוסים, אבל את הסוס הזה קשה לי מאד לתת".

"מה יש? מדוע קשה לך?"

"הסוס הזה עובד כמו עשרה סוסים, הוא עושה לי את רוב העבודה, אני לא יכול להפסידו, רב'ה אתן כמה אחרים תחתיו".

"לא צריך"

בעל הבית יצא מהחדר.

לאחר כמה דקות קרא רבי מאיר שוב לבעל הבית.

"אולי אתה יכול לתת לי שטרות שיש לך בכספת, חובות של אנשים מכל השנים?"

בעל הבית נתן לו.

לקח רבי מאיר את השטרות, דפדף, הוציא שטר מסוים ושאל: "את זה אתה יכול לתת לי במתנה?"

בעל הבית הסתכל בכתוב בו.

"הוי רב'ה, בודאי אני יכול לתת את השטר במתנה, אך הוא אינו שווה דבר. היהודי שהלוויתי לו את הכסף כבר איננו בעולם כמה שנים, והבנים שלו אינם מסכימים לשלם את חובו, חבל שהרב'ה יקח את זה".

"ואם אומר לך כי יש אופן שהוא יחזיר לך את הכסף, האם תסכים בכל זאת לתת לי את השטר, אף על פי שהוא שווה לגביה?"

"כן. אם זה שווה, אני ונותן לרבי במתנה גמורה".

מסר לו את השטר, והרבי יצא החוצה, לקח את השטח וקרעו לגזרים.

לא חלף זמן רב, באו שני גויים שעבדו באורווה וסיפרו בבהלה: "אוי ווי, אל תשאל מה קרה. הסוס המיוחד כמו עשרה סוסים, נפל והתפגר!"

"כיצד, מה, למה?" לא יודעים. סוס בריא ולפתע מת!

בעל הבית הבין מיד כי התרחש כאן דבר מיוחד. הרב'ה רצה את הסוס... רצה שטר.. נכנס לרב'ה והתענין: "מה היה כאן? שהרב'ה יסביר לי, בבקשה".

"אסביר לך", אמר הרבי, "הוא שלוה ממך ולא החזיר, ירד שוב לעולם בגלגול, בסוס, ואתה קנית את הסוס, ובכך הוא משלם לך בעבודה שהוא עובד אצלך.

זו הסיבה שהוא עובד כעשרה סוסים. בכך הוא מסיים את התשלום מהר יותר.

אני ראיתי את הענין ולא יכולתי לסבול את הצער של נשמה זו, שהתגלגלה באופן זה. בקשתי ממך אפוא שתתן לי את הסוס במתנה, ואני אתקן את נשמתו.

אבל אתה לא רצית, ומצאתי דרך אחרת.

בקשתי ממך שתביא לי את השטר במתנה. על ידי שנתת לי את השטר וקרעתיו - נמחל לו החוב. הלווה בא על תיקונו המלא, ושוב לא הוצרך להתגלגל בסוס, לכן מת מיד".

(יחי ראובן)

ברגע האחרון

ביומו האחרון של גאון הדור רבי יצחק אלחנן, כאשר היה חולה נוטה למות, נכנס הרופא והכריע כי הוא גוסס. בעקבות דברי הרופא הגיעו ובאו ה'חברא קדישא' לומר את הפסוקים, כמנהגם.

אמנם "רב גוססים למיתה" אבל היה כעין נס, והרב פקח את העינים ושב לעצמו.

והנה מיד כאשר נפקחו עיניו הוא רואה את ה'עולם' סביב מיטתו והפסוקים בפייהם... וביניהם מצטופף יהודי גביר, שיש לו קרוב תלמיד חכם עני העומד לפני חתונת בתו.

אמר לו רבי יצחק אלחנן: "תשמע, עליך מוטל החיוב של 'ומבשרך לא תתעלם' - לקרובך העני בן תורה".

הגביר נסה להתחמק: "רבי, קשה לי לתת את כל הוצאות החתונה".

אמר לו רבי יצחק אלחנן: "תשמע, אם אתה מתחייב, אני מבטיח שאהיה מליץ טוב עליך. כדאי לך!"

הגביר שמע ונכנס לו תאבון... "רבי אני מבטיח, יהיה בסדר, אני מתחייב". הבטיח.

רבי יצחק אלחנן סגר שוב את העינים, החלה הגסיסה, והוא הלך לעולמו.

זה מה שהעסיק אותו כאשר היה ברגעיו האחרונים לפני פטירתו - צרכיו של יהודי.

(יחי ראובן)

רק הישמר לך ושומר נפשו מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו

בגמרא מבואר, שהלומד בלחישה ואינו מוציא את הדברים בשפתיו, שוכח תלמודו.

וכתוב בספר "הצבי והצדק" שדבר זה נרמז כאן: "פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך" שרק ראית בעיניך ולא הוצאת מפיו, לכן הנך שוכח אותם.

(נמתק האוב)

רוברט גוגנהיים, פרופ' נערץ בסוכנות החלל האמריקנית, ישב במשרדו והביט בעיניים חרדות במסך שלפניו. הוא הרגיש את האדמה בוערת תחת רגליו וסחרחרת איימה למוטט אותו. פרויקט של מאות מיליוני דולרים עומד להסתיים בזעקת מוות.

ריח עשן, הטמפרטורות עולות...

רעשים עמומים, קריאות לעזרה, דממה.

השידור נפל.

עשרות מיליוני אמריקניים עוקבים אחרי הנחיתה של החללית 'גאמא', אבן היהלום של כתר כיבוש החלל של האומה האמריקנית.

עוד כמה שניות הם יחזו בדממה הנוראה שתרסק מיליוני לבבות.

הדממה המעיקה בחדר הבקרה הפכה למערבולת של צעקות מחרישות אוזניים -

פסגת החלום האמריקני, הפכה ללהבת ענק, צורבת את האגו בן 50 הכוכבים שבדגל היהירות.

גוגנהיים עצם את עיניו, ברגעים קשים אלו, לפני הרעש הגדול, צפה ועלתה מול עיניו היסטורית חייו המרוכבת.

אמו, ילידת מוסקבה, ברחה בניסים עם תינוקה, ממלתעות הקומוניזם המרושע, לארה"ב.

אבא ולארי נשאר ברוסיה הרחוקה, ואברהם הקטן, שלימים ייקרא רוברט, מעולם לא פגש בו. שתיים-שלוש תמונות בשחור לבן, מילאו את תפקיד האב.

אמא שתקה הרבה. שתיקות ארוכות, עמוקות ועצובות. וכשידיברה, ביקשה שיעשה לה נחת, שיהיה צדיק.

בזמנים של גילוי לב היתה אומרת לו: "אני אשה עגונה, אבריימל, כמו אוניה שלעולם לא תוכל להפליג. אין מי שיכול להוציא את העוגן שלי, אין מיידע מה קרה לאבא שלך, אם חי הוא או מת. לכן אני כך, כאוניה, מתבגרת ומזדקנת עד שירחמו מן השמים ואוכל להרים עוגן לחיים חדשים. אתה נער צעיר, תשמור על הצלם היהודי שלך ותישאר תמיד יהודי אמתי".

אמא היתה שקטה ומכונסת, והילד המשכיל שלה שאף קדימה, לפרוץ הלאה.

עם היכנסו לקולג' הפך לרוברט.

מוריו העריצו אותו. נער צעיר עם כשרון מזהיר וחושים מחודדים.

בגיל 19 נפנה למדע החלל.

האוניברסיטה המרכזית של ג'ורג'יה קיבלה אותו בזרועות פתוחות. מהר מאוד הבינו מוריו שהאוניברסיטה קטנה עליו והוא הפך לאחד מבכירי המדענים של מרכז החלל, ומגדולי המפתחים של המעבורות.

על פיו נשק כל דבר, וההצלחות הפנטסטיות של ארה"ב בכיבוש המרחבים העיליים נרשמו לזכותו.

בגיל 30 הוענק לו תואר פרופסור על ידי סגן נשיא ארה"ב, ואת כבוד של המסדר הצבאי האמריקני.

האיש החרוף והביקורתי נסחף בזרם ההשכלה והשילוב בין אלמנטים נוצריים למנהגים יהודיים מצאו חן בעיניו. פלורליסט יהודי-נוצרי.

הוא נישא לרוז הנוצריה, מרצה לרפואה בבוסטון, עם ראביי מימין וכומר משמאל, ר"ל.

לאודל הסבתא נולדו נכד ונכדה נוצריים ונפשה מיאנה להינחם.

מנסה היתה לדבר על ליבו פעמים רבות, מתארת בפניו לאיזו שרשרת מיוחסת וחשובה מחובר, מי היו סביו ואביו, וכיצד מתנתק הוא מן העם היהודי וחי כאוניה עגונה, כבול לנמל...

מתי תבין ותפליג, היתה שואלת...

צלצול הטלפון העיר את הפרופסור מן הזכרונות. על הצג הופיע מספר מוכר, החסיד מניו יורק, זלמל'ה בלינקר.

שנה וארבעה חודשים הוא מחייג, מעונין לדבר עם הפרופסור היהודי. נודניק לא קטן.

בהחלטה של רגע הרים את השפופרת. עיניו סקרו את מרכז הבקרה, חלק גדול מהעובדים עבר למשרדים, לעכל את האסון.

יש לו כמה דקות, ואולי הוא יהיה הבן אדם. "שלום זלמל'ה".

"מה שלומך פרופסור?"

"נורא ואיום. לא שמעת?"

"לא, מה קרה?"

"לפני שלוש דקות התרסקה החללית 'גאמא'. שישה אסטרונאוטים, וכמעט מיליארד דולר ירד לטמיון".

"אני מאד מצטער, מבין שזה לא הזמן?!"

"לא, אל תנתק. תגיע ליוסטון עכשיו, אני מחכה". אי שם, בנקודה פנימית, חש גוגנהיים פושע, ושמח שיהיה עמו אדם ניטרלי בתחושה הדוממת שלו.

באחת הבדיקות המערכתיות - לפני היציאה לחלל - היה נדמה לו שהוא שומע רטט משונה מן המנוע העליון. רק אוזניים רגישות להפליא יכולות היו להבחין בזיוף הקליל. הבקרים ומומחי הטיסה ביטלו אותו בתנועת יד. הוא התעקש שיאזינו שוב, הם האזינו ושוב גיחכו.

הפרופסור שתק. שישה מומחים ביטלו את דבריו. להחליף ראש מנוע שעתיים לפני השיגור זו החלטה רדיקלית, שעולה גם הרבה כסף...

כשהחללית שוגרה לחלל וכל הפרמטרים העידו על תקינות מירבית, הוא הרשה לעצמו לנשום עמוק לרווחה.

ועכשיו, כשהנשיא ועוזריו מלקקים את פצעי גאוותם, הוא בטוח שהוא היחיד שהבחין בזיוף של המנוע, וחובה היתה עליו לקפוץ ולהורות על עצירת תהליך השיגור, עד להחלפת המנגנון.

רגשות האשמה אכלו אותו. המצפון בער בו ללא רחמים. השקט שאחרי הסערה הרעישו באוזניו באלפי פעמונים.

הוא ערך חשבון נפש. מחפש מילים ומחשבות שירגיעו וישקטו את רוחו, לא מוצא כאלה.

זלמל'ה הגיע. רוברט הביט בפניו הטהורות של החסיד, וחש נועם של חביבות המתפשט בכל גופו.

"זלמל'ה, טוב שבאת. רק לך אני מספר. אני לא יודע מאיפה להכיל את עצמי. היה לי חשד שיש זיוף קטנטן בצליל של המנוע העליון אך המומחים שעובדים איתי כאן סתרו את חשדותי, ו'גאמא' יצאה לחלל.

אני שבור ומפורק, הייתי צריך להתעקש ולעצור את היציאה. הרסתי שש משפחות. כל ארצות הברית בוכה. מה יהיה?"

הפרופסור נשען על משענת כסאו ועצם עיניים כבויים.

מצפה למילות נוחם, כמה לחיבה ומזור למצפוניו. החסיד קלט בחושיו החדים כי שעת רצון היא זו.

הוא התחנן להקב"ה שיניח בפיו את המילים הנכונות. מד' מענה לשון. אנא, שפתי תפתח...

זלמל'ה נעמד, ואחרי שתיקה בת דקותיים אמר: "כן, גוגנהיים... אתה באמת רוצח. אתה פושע.

גם אחרי עשרות שנות שירות ביוסטון, עם כל הצלחותיך המדהימות, אמריקה לא תסלח לך! אם נתנו לך אוזניים שקולטות תדרים עלומים ובלתי נתפשים, היית חייב לעצור הכל ולמנוע אסון".

הוא עצר ונשם נשימה עמוקה, מודע לטלטלה שתתחולל בלב ליבו של האדם הגדול.

"אבל זה הרצח הקטן שלך, פרופסור. אתה שותף לרצח טוטלי של דור.

אם יש לך כאלו חיישנים מחודדים, כיצד הזיוף הרפורמי הצליח להביס אותך כבר 20 שנה? שוטה! הכנסת את הנצרות בדלת הקדמית. נישאת לגויה. ילדיך הם סוף הדרך שלך, ריסקת את מעבורת הדור של העם היהודי, פוררת חוליה שאין אדם שיוכל לתקן.

על פי היהדות, מצבך גרוע בהרבה, ממצבם של האסטרונאוטים שנהרגו היום".

הפרופסור הרשה לעצמו להסיט את הכורסא לאחור, פניו הלחות נעלמו מעיני החסיד.

"שתבין רוברט, אני יהודי שאוהב אותך. התעקשתי להגיע אליך כדי להתרים אותך וגם להאיר את עיניך.

אתה יכול לזרוק אותי לכל הרחות, אבל את המילים ששמעת עכשיו, הניחו לי משמים בפה. זה לא זלמל'ה שמדבר אתך, אני עפר ואפר - זה אבא שלך שמדבר אתך וצועק 'אבריימל'ה, חזור הביתה!"

נורא לרסק חלליות, אך יותר נורא לרסק דורות". זלמל'ה פנה לצאת, משאיר את דבריו מהדהדים בלב השבור.

מותיר אחריו שברים של תקומה.

החללית התרסקה, היה זה אסון בינלאומי כואב עד אימה.

אולם התקומה שהביאה עמה גדול היה - תקומה של דורות.

מ"ח קנייני התורה | משל האבות

"מתיישב לבו בתלמודו"

'כשמלמד לאחרים תורת ד' או דרכי ד' בדרשותיו, מתיישב בליבו מתחילה היטב איך יסדר דברי לימודו, בקטן החל ובגדול כילה'

בשם הגר"ח מבריסק זצ"ל מובא שאמר:

עיקר ההסברה תלויה בהבנת הדברים.

מי שמבין הדברים היטב ומיושבים נכון בדעתו, הריהו מוכשר כבר להסבירם לאחרים.

ומי שחסר לו בהסברה, על כורחך הוא משום שחסר לו בהבנת הדברים.

"ונשמרתם מאד לנפשותיכם"

הרב מבריסק היה אומר בשם רבי ישראל מסלנט זצ"ל:

לפעמים רואים יהודי שגם אם בדרך כלל הוא לא נוטה לחומרות, אבל כשנחלה במחלה קשה, יסרב בכל תוקף לנסוע בשבת או לאכול ביום כיפור, למרות שמחויב הוא לעשות זאת על פי דין תורה.

מה פשר "צדקות" זו?

כי כל זמן שהאדם בריא יש לו שש מאות ושלוש מאות מצוות לקיים, ואז היצר הרע מתחלק על כל שש מאות ושלוש עשרה המצוות.

אבל בשעה שאדם חולה, מוטלת עליו מצוה אחת בלבד, והיא: "ונשמרתם". כאשר יש לאדם רק מצוה אחת - היצר הרע אחוז בה כל כולו.

ולכן האדם נעשה פתאום "צדיק", לא מוכן לחלל את התורה, אף שזו הוראת התורה במצב זה מפני פיקוח נפש...